Bijlage 1
Reactie op brief EVT

In haar brief (a) uit EVT twijfels over de onafhankelijkheid van de procesbegeleider; (b) betwist EVT, gezien eerdere conclusies van RebelGroup, de relatie tussen het marktaandeel van EVT en de financiële problemen van TSM, zoals geconcludeerd op basis van een rapport van PWC; (c) veronderstelt EVT een relatie met de procedure bij het CBb; en (d) uit EVT haar bereidheid meer te gaan varen.

(a) Positie procesbegeleider
Zoals eerder aangegeven, was TSM voornemens sterk versoberde winterdienstregelingen in te voeren om haar ernstige financiële problemen het hoofd te bieden. Deze dienstregelingen waren echter onacceptabel voor de andere ODC-partijen (de gemeenten Terschelling en Vlieland, en de Staat). Om te bekijken of er andere oplossingen mogelijk waren, die èn maatschappelijk acceptabel waren (voor de eiland gemeenten en de Staat) èn rederij TSM financieel soelaas zouden bieden, hebben de ODC-partijen gezamenlijk besloten tot de aanstelling van een procesbegeleider. In gezamenlijkheid is ook besloten over de persoon van de aangestelde procesbegeleider.

Deze procesbegeleider had als opdracht voorbereidingen te treffen zodat de ODC-partijen eind september tot besluitvorming zouden kunnen komen over een oplossing die wel acceptabel zou zijn in tegenstelling tot de door TSM voorgestelde versoberde winterdienstregelingen; ook zou de procesbegeleider het overleg tussen partijen over mogelijke oplossingen moeten voorzitten. Zijn conclusie in zijn eindrapportage was dat er mogelijk draagvlak te vinden zou zijn voor "een herziene, gewijzigde winterdienstregeling mits deze een tijdelijk karakter heeft en partijen zich tegelijkertijd committeren om de situatie structureel en op korte termijn (per 2014) op te lossen". Voor de gemeenten Terschelling en Vlieland en ook voor de Staat was deze herziene gewijzigde dienstregeling maatschappelijk niet acceptabel, omdat deze te ingrijpende maatschappelijke gevolgen met zich meebracht.
Dat was voor mij de reden te besluiten nader onderzoek te doen naar het medegebruik door EVT.

(b) Rapport RebelGroup
RebelGroup heeft in haar rapport over de business case van de Waddenveren van medio 2009 (bijlage 4) geconcludeerd, dat TSM de ODC-veerdienst naar Terschelling niet meer rendabel zou kunnen exploiteren als een concurrent een marktaandeel van 45 procent zou realiseren. Het onrendabele deel van de verbinding met Vlieland is hierbij niet meegenomen. Dit rapport was bovendien gebaseerd op veronderstellingen en cijfers van andere rederijen en maritieme dienstverleners, en niet op gegevens van de zittende rederijen over hun uitgaven en inkomsten. Inmiddels blijken de conclusies van RebelGroup achterhaald door de realiteit. Uit onderzoeken die PWC in mijn opdracht heeft uitgevoerd blijkt dat TSM niet meer rendabel kan exploiteren bij een veel geringer verlies van marktaandeel dan 45 procent. Dat blijkt uit de rapporten van PWC die ik u vertrouwelijk heb toegezonden, met mijn brief van 15 oktober[1].
Dat ik hierbij voor vertrouwelijkheid heb gekozen en niet voor openbaarheid, heeft te maken met het gegeven dat genoemde rapporten inzicht geven in de financiële situatie van TSM en tal van bedrijfsgegevens geven.

(c) Procedure bij Cbb
De vraag die bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven voorligt, is niet of een monopolie is toegestaan, zoals EVT in haar brief stelt. De vraag die voorligt, is of de verlening van de wettelijke concessie op juiste wijze is verlopen en of gekozen is voor een juiste wettelijke grondslag. Beide zaken staan geheel los van elkaar. Ik zie dan ook geen reden en ik vind het onverstandig om het definitieve oordeel in deze zaak af te wachten: de definitieve uitspraak kan nog meer dan een jaar, mogelijk meer dan twee jaren op zich laten wachten, en de continuïteit van de Waddenveren op korte termijn in het geding is.

[1] Kamerstuk 33750-XII nr. 10.

(d) Meer afvaarten EVT
EVT heeft aangeboden op termijn extra afvaarten te verzorgen. Voor EVT wel onder de voorwaarde van een level playing field (met gelijke rechten en plichten) en dat zij een redelijke termijn krijgt om over de juiste schepen te kunnen beschikken. En die tijd is er niet: de financiële situatie van TSM is zo ernstig dat de continuïteit van de veerverbindingen naar Terschelling en Vlieland al op korte termijn in het geding is.

Belangrijker dan deze 'praktische' belemmeringen is het gegeven dat op de veerverbinding naar Terschelling en Vlieland geen ruimte is voor twee vervoerders, als ook onrendabele, maar publiek/maatschappelijk noodzakelijke diensten moeten worden uitgevoerd. Met TSM zijn al Openbare Dienstcontracten afgesloten.